

Monika Komaniecka-Łyp: Profesor Roman Ingarden w aktach SB

Profesor Roman Ingarden, wybitny polski filozof, znany w kraju i za granicą. Był inwigilowany przez aparat bezpieczeństwa w Krakowie w pierwszej połowie lat 50. oraz na początku lat 60. w związku z akcjami wymierzonymi w środowisko naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego.

[Aparat bezpieczeństwa](#) [Kultura](#) [Represje](#)

05.02

Roman Ingarden urodził się 5 lutego 1893 r. w Krakowie, ale we Lwowie ukończył gimnazjum i odbył studia filozoficzne, które uzupełniał i kontynuował w Wiedniu, Getyndze i Fryburgu Badeńskim. Po zakończeniu I wojny światowej pracował jako nauczyciel w szkołach średnich w Lublinie, Warszawie, Toruniu oraz we Lwowie. Po habilitacji uzyskanej w 1924 r. na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie pracował tam jako docent. W 1933 r. uzyskał nominację na profesora nadzwyczajnego i do 1939 r. kierował Katedrą Filozofii na tymże uniwersytecie. W okresie okupacji sowieckiej wykładał teorię literatury i historię literatury niemieckiej w Katedrze Germanistyki Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu im. Iwana Franki (dawny UJK). Po wkroczeniu Niemców do Lwowa prowadził zajęcia w ramach tajnego nauczania.

Okres stalinowski

Profesor Ingarden w 1945 r. przybył na Uniwersytet Jagielloński, gdzie rok później objął kierownictwo II Seminarium Filozofii na Wydziale Humanistycznym (odpowiednik katedry). W okresie stalinizmu jako przedstawiciel filozofii idealistycznej był uważany za wroga systemu komunistycznego. Dotknęły go z tego powodu represje: w 1950 r. utracił katedrę na UJ i pozbawiono go prawa prowadzenia zajęć dydaktycznych z formalnym przeniesieniem na Uniwersytet Warszawski. Zaangażował się wówczas w działalność Polskiej Akademii Umiejętności oraz organizował seminaria dla swoich uczniów, które odbywały się w jego mieszkaniu przy ul. Biskupiej.

Po październiku

Odwilż spowodowana zmianami w polityce po dojściu do władzy Władysława Gomułki w październiku 1956 r. wprowadziła zmiany w środowisku uniwersyteckim. Wielu profesorów usuniętych z katedr w latach stalinowskich, powróciło teraz na uczelnie. Pojawiła się możliwość wyjazdu na zagraniczne kongresy i konferencje. Prof. Ingarden w grudniu 1956 r. otrzymał propozycję pracy na UJ i rozpoczął wykłady, a we wrześniu 1957 r. objął kierownictwo Katedry Filozofii UJ. Reprezentował Uniwersytet na kongresach i naukowych spotkaniach za granicą m.in. w maju 1959 r. w Paryżu, a od września 1959 r. do stycznia 1960 r. wykładał na uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych.

[Czytaj artykuł Moniki Komanieckiej-Łyp *Profesor Roman Ingarden w aktach SB* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)



Prof. Roman Ingarden i prof. Danuta Gierula na Plantach. Zdjęcie operacyjne z obserwacji. Fot. AIPN